

BAGSMEGYEI NAPLÓ

XXIII. évfolyam

Subotica, szombat 1922. július 15.

191. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délelőtt
TELEFON SZÁM: Kiadóhivatal 8—58, szerkesztőség 5—10

Előfizetési ár: negyedévre 90 —dinár

SZERKESZTŐSÉG: Kralja Alexandra-utlica 4 szám alatt
Kiadóhivatal: Kralja Alexandra-utlica 1 (Leibach-palota)

Államok csődje

Foglalkozni kellene Nitti-nek, a volt olasz külügyminiszternek a könyvével, amelyben azt bizonyítja, hogy a békeszerződések nem békét teremtenek, hanem tönkre teszik Európát. A győztesek lehetetlen feltételeket erőszakoltak a legyőzöttekre s amikor gazdaságilag rab-szolgává akarták tenni Németországot és hajdani szövetségeseit, maguk is véreznek és nyomorognak, netegés az életük s utóvégre mégis csak kénytelenek lesznek a revízió gondolatával megbarátkozni.

A legyőzött államok közül Németország, Ausztria és Magyarország elérkeztek már a csödhöz, Törökországnak papirpénze nincs forgalomban, az orosz pénz s az Oroszország területén keletkezett utódállamok egy részének pénze már csak gyermekjátékszer, a lengyel valutáról sem lehet tulságosan komolyan beszélni, de a győző államok közül az SHS királyság és Románia valutája romlik — úgy látszik — feltartóztatlanul.

A békeszerződések revízióját megtagadják a győzők, de az események revízió alá veszik azt a csoportosítást, amely győzőkké és legyőzöttekké osztotta szét a világ népeit. Az a koncepció, mely a versaillesi békeszerződést diktálta, hogy a győzők legyen a hatalom, jólét és gazdagság s a legyőzöttek a munka, szegénység és a fizetés, olyan akadályokon bukott föl, melyek a győzelem versaillesi építőinek providenciáját meghaladták. A világháború csak előcsatározás, változó szerencsétlenség csetepaté volt ama hosszú, véres, kenyérré és vérreemelő küzdelem során, mely a világháború kitörése előtt már megkezdődött s melynek, ki tudja, mikor lesz vége. Zürich bevonult a csatáerek sorába s több érték megy ott naponta veszendőbe, mint az egész verduni ostrom alatt, több élet pusztul el, több egzisztencia omlik össze egyetlen tőzsdéi napon, mint amennyi Belgium megszállása alatt ment tönkre.

Abban a szédületben, melyben az események translatió-jában rohanunk, mikor érünk el odáig, hogy eldönthessük a kérdést, ki volt a háború igazi győztese? A tankok és gázbombák, tenkeralattjárók és repülőgépek sorába lassan, de feltartóztatlanul helyet követel magának a józan érteleme is. S ez az új hadieszköz — a római légioi harcában a harsona is fegyver volt — azt harmonizálja, nem lehet győzelem az, mely gazdasági bukást készít elő. Gazdasági bukást nemcsak a legyőzött, hanem a győztes számára is.

A világ bannulva és kiábrándulva látja, hogy Németország, amelynek nagysága, szorgalma, munkabírása, ha nem is olyan, mint amelynek munkusként lefestették és elképzeltek, nem képes fizetni is, dolgozni is, amikor erőforrásaitól, szentől, közlekedési eszközeitől, hajótól meg-

van fosztva. Ma még az európai közvéleményt a német márka leromlása és Németország csődjének kérdése foglalkoztatja. A győztes államokat fenyegető pénzügyi romlással még az európai közvélemény nem igen foglalkozik s Jugoszlávián kívül alig tördök azzal valaki, hogy ez az új királyság, amelynek a békeszerződés nagy és gazdag területeket juttatott, fennállása óta most éli legkritikusabb napjait. Az országban nincs pénz s mégis egyre nő a drágaság. A termés eredménye legalább is elégtelen s állandóan szaporodik azoknak a száma, akik hiába turják a rögöt, hiába sorvasztják testüket és lelküket munkában, mégsem tudnak kenyérhez jutni. Az SHS állam valutája még nemes valuta az osztrák, a magyar, a lengyel, vagy a német valutához képest, de egy év alatt százalékosan annyit csökkent, mint a legkelusabb legyőzött államnak a pénze.

A terméseredmények nem befolyásolták lényegesen a dinár értékét, ellenben a nyugtalanságnak az a szelleme, amely ur az ország fölött, egyre súlyosítja az állam hitelét, a pénz értékét. Olasz és bolgár vizsoly, a horvátokkal való ellentét, egészséges, törvényen és alkotmányon alapuló kormányzat hiánya a dinár értékének esésére s a drágaság emelkedésére olyan hatalmas tényezők, amelyet nem ellensúlyoz az, hogy ezt az országot a természet kincsekkel és lelkes férfiakkal áldotta meg. Az, hogy az alkotmány a gyakorlatban nem ad egyenjóságot az állam minden fiának, hogy itt a nemzetiségi lakosok munkakedvét és szorgalmát az üldözések bontják, hogy a panamak a közéletből kiirt-hatatlanok s hogy a szerencsétlen pénzügyi politika makacs elszánt-sággal ragaszkodik a legképtelenebb intézkedésekhez, — a dinár árfolyamán látszik meg s egyre közelebb sodorja az államot a csőd előtt álló országok szomorú légiója felé.

A terméseredmények nem befolyásolták lényegesen a dinár értékét, ellenben a nyugtalanságnak az a szelleme, amely ur az ország fölött, egyre súlyosítja az állam hitelét, a pénz értékét. Olasz és bolgár vizsoly, a horvátokkal való ellentét, egészséges, törvényen és alkotmányon alapuló kormányzat hiánya a dinár értékének esésére s a drágaság emelkedésére olyan hatalmas tényezők, amelyet nem ellensúlyoz az, hogy ezt az országot a természet kincsekkel és lelkes férfiakkal áldotta meg. Az, hogy az alkotmány a gyakorlatban nem ad egyenjóságot az állam minden fiának, hogy itt a nemzetiségi lakosok munkakedvét és szorgalmát az üldözések bontják, hogy a panamak a közéletből kiirt-hatatlanok s hogy a szerencsétlen pénzügyi politika makacs elszánt-sággal ragaszkodik a legképtelenebb intézkedésekhez, — a dinár árfolyamán látszik meg s egyre közelebb sodorja az államot a csőd előtt álló országok szomorú légiója felé.

Mi okozta a kormánykrízist?

Nézeteltérések a király és a kormány közt — A koalíciós kormányzás valamennyi terminusa lefelé — Bizalmatlanság alulról és felülről — Távozás vagy megerősödés?

— A pártok akciója a kormányválság elsimitására. —

Amire már hónapokkal ezelőtt biztosan számítottak a parlament körül, most prognóziszerűen be következett. Elmúlt az utolsó terminus, amely a beavatottak szerint a Pasicus kormány további fennmaradását indokolta, elmúlt a királyi esküvő, megvan az új választási törvény, a költségvetés megszállása is csak napok kérdése, megszüntek tehát azok az okok, amelyek igazolták a kormánynak azt a törekvését, hogy hatalmon maradjon.

Pasicus Nikola, még megerősítésre váró hírek szerint bejelentette a királynak a kormány lemondását. A kormányválság közvetlen okait nehéz lenne megállapítani, még az is bizonytalan, hogy felülről, vagy alulról buktatták-e meg a kormányt és az sem egészen nyilvánvaló, hogy Pasticus lemondását valóban kormányváltás fogja-e követni, vagy hogy az egész lemondási akus csupán egy laktkat sakkuzás a kormány, esetleg a radikális miniszterek részéről.

Azoknak a reménye, akik azt hiszik, hogy ez a kormánybukás a kormányzati rendszer bukását is jelenti, aligha fog még most beteljesedni. Az a politikai irányzat, amely új kormányzati rendszert, gyökeres reformokat, esetleg alkotmányrevíziót jelentene, még csak most gyűjtí erőt, még csak most van kialakulóban, még nem olyan erős, hogy a mai viszonyok mellett vállalhatná az állam igazgatását. Még időre van szükség, amíg az új irányzat politikusai szilárd és kompakt kor-

lyásolták lényegesen a dinár értékét, ellenben a nyugtalanságnak az a szelleme, amely ur az ország fölött, egyre súlyosítja az állam hitelét, a pénz értékét. Olasz és bolgár vizsoly, a horvátokkal való ellentét, egészséges, törvényen és alkotmányon alapuló kormányzat hiánya a dinár értékének esésére s a drágaság emelkedésére olyan hatalmas tényezők, amelyet nem ellensúlyoz az, hogy ezt az országot a természet kincsekkel és lelkes férfiakkal áldotta meg. Az, hogy az alkotmány a gyakorlatban nem ad egyenjóságot az állam minden fiának, hogy itt a nemzetiségi lakosok munkakedvét és szorgalmát az üldözések bontják, hogy a panamak a közéletből kiirt-hatatlanok s hogy a szerencsétlen pénzügyi politika makacs elszánt-sággal ragaszkodik a legképtelenebb intézkedésekhez, — a dinár árfolyamán látszik meg s egyre közelebb sodorja az államot a csőd előtt álló országok szomorú légiója felé.

A terméseredmények nem befolyásolták lényegesen a dinár értékét, ellenben a nyugtalanságnak az a szelleme, amely ur az ország fölött, egyre súlyosítja az állam hitelét, a pénz értékét. Olasz és bolgár vizsoly, a horvátokkal való ellentét, egészséges, törvényen és alkotmányon alapuló kormányzat hiánya a dinár értékének esésére s a drágaság emelkedésére olyan hatalmas tényezők, amelyet nem ellensúlyoz az, hogy ezt az országot a természet kincsekkel és lelkes férfiakkal áldotta meg. Az, hogy az alkotmány a gyakorlatban nem ad egyenjóságot az állam minden fiának, hogy itt a nemzetiségi lakosok munkakedvét és szorgalmát az üldözések bontják, hogy a panamak a közéletből kiirt-hatatlanok s hogy a szerencsétlen pénzügyi politika makacs elszánt-sággal ragaszkodik a legképtelenebb intézkedésekhez, — a dinár árfolyamán látszik meg s egyre közelebb sodorja az államot a csőd előtt álló országok szomorú légiója felé.

Mi okozta a kormánykrízist?

Nézeteltérések a király és a kormány közt — A koalíciós kormányzás valamennyi terminusa lefelé — Bizalmatlanság alulról és felülről — Távozás vagy megerősödés?

— A pártok akciója a kormányválság elsimitására. —

mánytöbbséget tudna összehozni. Az utóbbi hetek eseményei bőveges magyarázatot adnak a bejelentett lemondásra. A Szeics-ügy, amelynek folyamán kiderült a király és a kormány intenciójának eltérő volta, az állandóság összeállítására, amikor a király másodszor helyezkedett szembe a kormánnyal, arra a következtetésre engedtek, hogy a felülről megnyilvánuló bizalmatlanság késztette a kormányt a lemondásra, viszont a belügyminiszterválsággal kapcsolatos radikális-demokrata ellentét. A kormánytöbbség liberális válsága, a zagrebi politikának a beograd parlament körül is mindjobban érezhető hatása, a kormánynak a bolgár kérdésben szenvedett diplomáciai veresége, valamint azok az ellentétek, amelyek az olasz szerződés kapcsán a kormány és a kormányelnök között felmerültek, arra a következtetésre utalnak, hogy a parlament helyzet buktatta meg a Pasicus-kormányt.

Mindezek ellenére is kézenfekvő az a feltevés, hogy a kormány csak azért adta be lemondását, hogy azután állásában újra megerősítse, erkölcsi erőben megerősítse, kevesebb nehézséggel találjon hozzá a még függőben levő ügyek elintézéséhez. Természetes ugyanis az, hogy a kormány a közvéleményben mindjobban győzeletet érjen, amíg hitnek a megdöntése, hogy a király bizalmatlan volt szemben. A végső eszközhöz, a lemondáshoz folyamodtak

és a király bizalmi gesztusát provokálják.

Minden ok megvan annak a feltételezésére, — itt csak a kölcsön ügyét idézzük — hogy a kormánynak nemhogy

komoly távozási szándékai nincsenek, hanem ezzel a lemondással a maga pozícióját akarja megerősíteni.

Ami a radikális-demokrata ellentéteket illeti, azok most semmivel sem nagyobbak, mint a koalíció fennállása óta mindig is voltak. Pasicus belügyminisztersége talán nem volna kellemes a radikálisoknak, de ez semmi esetre sem lenne olyan ok, ami miatt akár a radikálisok, akár a demokraták a koalíció felbontásának odiumát magukra vállalnák. A lemondással egyidejűleg elterjedt azon hírek, melyek szerint Ribár házelnök választási kormányt fog alakítani, aligha egyebek, mint az ellenek jámbor óhajai. A koalíció, könnyen érthető okokból nem szívesen menne a választásokba.

Bármennyire is igazolhatók azok, akik úgy vélik, hogy az országnak egy energikusabb, az ország minden rétegét képviselő, magasabb szempontú, az erkölcsi erők fejében levő kormánynak van szüksége, ez a kormányválság aligha légití ki a reménykedőket. A koalíció most nem bukott meg, a koalíció csak elmaradt és csak azért erőszette el a kormánykeréket egy pillanatra, hogy erőt merítsen további utjára.

Beogradból jelentik: A pénteki nap folyamán a tegnapi még elaríthatatlannak látszó kormányválság némiképpen enyhült. Ugy a radikálisok, mint a demokratapárt végleg elejtette Pasicus belügyminiszterséget, ami egyik fő ütközőpontra volt a két többségi párt kooperációjának. A közlekedés folytán Pasicus miniszterelnök csütörtök délután lemondási nyilatkozatát visszavonta.

Pénteken délelőtt a szkupstinában Pasicus miniszterelnök, dr. Ribár házelnök, Davidovics Lyuba, a demokratapárt vezetője és dr. Markovics Lázár igazságügyminiszter tanácskozást tartott a kabinetválságról. A konferencián a miniszterelnök bejelentette, hogy tegnap már megírta lemondását, azonban még csütörtökön Davidovics-csal és Ribárral folytatott tanácskozásai során sikerült a válságot elhárítani. A demokrata klub ugyanis, mint Davidovics neki jelentette, hajlandó Pasicus belügyminiszterségét elejteni és a délutáni demokrata pártgyűlés fog határozni az új belügyminiszter személyéről.

Pénteken délután a radikális és demok a klubok ülést tartottak. A radikális párt ezen az ülésen bizalmat szavazott Pasicus mi-

Vizsgálat a bácsmegyei alispán ellen

— A tanuk menő vallomásai —

Egész Bácsmegye igaztalan várja, hogy mik lesznek a fejleményei annak az affárnak, amely Sztojkov Mészáros vármegyei alispán személye körül folyik.

Dr. Krecsányi sornói ügyvéd, aki nyíltan súlyos visszaélésekkel és panamákkal vádolta meg az alispánt, kijelentette:

— En királyi ügyész voltam, én tudom, mit jelent az: rágalmazást elkövetni. Nem rágalmaztam, mert Sztojkov elleni vádjaimat bizonyítani tudom.

Az alispán személyét ért ismételt támadások miatt a Sztojkov-ügyben már folyik Somborban a vizsgálat. Kihallgatják azokat a tanukat, akikkel bizonyítani akarják, hogy Sztojkov a jegyzői kinevezésekért pénzt fogadott el, hogy az agrárreform elől területeket vont el s ezeket a maga részére szerezte meg, a megyei pénztárházakat és helyi érdekű vasutak körül ténykedéseit.

A kiszivárgott hírek szerint a tanuk nem igazolták a vádakat s nincs bizonyítva, hogy Sztojkov a jegyzői kinevezéseket vagyonszerzésre használta fel. Ennek dacára úgy tudják, hogy Sztojkov alispán, még ha a megindult vizsgálat tisztázza is a vádaitól, nem marad hivatalában. Alispán-inukbűdése alatt közigazgatási tevékenysége révén csinos birtokot szerzett, megvalósítja tehát régi tervét s visszavonul gazdálkodni.

Héjjas szózata és a Szózat

Budapesten az Ébredő Magyarok Egyesületében Héjjas Iván megmagyarázta, hogy miképp értelmezte azt a napnapi nyilatkozatát, hogy nem az orgoványi háromszoros rablójelkesség volt az utolsó, amelynek elkövetésére ő parancsot adott. Héjjas nyilatkozata után Bethlen István, a magyar miniszterelnök félénken és dagdogán megmagyarázta, hogy Héjjas ezt úgy érti, hogy az orgoványi rablójelkesség elkövetése után is adott még ki parancsokat emberek kivégzésére, de tette hozzá a magyar premier — többet nem ad ki. Nincs is joga hozzá. S hogy végképp elvagyja Héjjas kedvét attól, hogy embereket öltesse, megindította ellene a becsületügyi eljárást is, Becsületügyi eljárást is. Ilyen erőties a magyar miniszterelnök... Pedig tudni kell, hogy a becsületügyi eljárás során esetleg 14 napi lakóháza fogságra is elítélhetnék Héjjas, ha ugyan tiszt volna és ha elítélnék... És ennek ellenére, — bár a várható büntetés nincs arányban az elkövetett cselekményekkel, — mégis ilyen szigorú eljárást helyeztet kiállításba Bethlen Héjjas számára, akiről kijelentette, hogy többé nem ad ki parancsokat.

Pardon... — mondotta Héjjas s Bethlen által félreértett szavait megmagyarázta az Ébredőknek. Ezeket mondotta:

— Az én multkorai nyilatkozatomról mondhatnak akármit; én még nem adtam ki az utolsó parancsot, én mindig teljesíteni fogom kötelességemet, amely azt parancsolja, hogy hazámért mindig előremegyek a megkezdett uton. Egyet megmondhatok nektek: Ha a magyar ég bármely táján villámlik, mennydörög, Budapest számára én leszek az istennyila.

Héjjas nyilatkozatát minden pesti lap szélesírtet közli, azok is, amelyek félnek az istennyifától, azok is, amelyek nem törődnek vele. Egyedül Héjjashoz oly közel álló Szózat-közi megmásvita ezt a szózatot. Ezeket írja:

Héjjas Iván néhány lángoló, a hazaszeretet melegétől áthatott szót mondott az egybegyűltekhez. Budapestről beszélt, mely nem tölti be azt a hivatást, mely az ország fővárosát megilletné. Annak a melegnek, mely Budapestről áramlik szét az ország testébe, az orvos kötelességűdásával ut-

jába fog állni. Szavait így végezte.

— En mindig teljesíteni fogom kötelességemet, amely azt parancsolja, hogy hazámért mindig előre menjek a megkezdett uton.

Héjjas, mint látszik, nem jedit meg Bethlentől, de a Szózat nagyon megjédhetett Héjjasról.

Merényletet terveztek a bolgár király ellen

— Tíz fegyveres katona betört a király kastélyába —

Szóliából jelentik: A bolgár király már hetek óta családjával együtt Vranjában lévő nyári palotájában tartózkodik. Csütörtökön este tíz fegyveres paraszt a palotába beakart hatolni azzal a szándékkal, hogy a király ellen merényletet kövessenek el. A merénylők rajtaütéssel lefegyverezték és aztán megölték a palota őrizetére kirendelt néhány emberből álló őrséget. Így akartak bejutni a királyi palotába,

azonban az őrség egyik tagjának sikerült megmenekülnie, aki idejében alarmozta a gárdát.

A merénylőknek sikerült elmenekülniük. Elfogadtatásukra a közeli garnizon egy lovas osztaga indult el, de mindez ideig nem sikerült nyomukra akadni. A merénylet napja óta a király védelmére erősebb osztagokat rendeltek ki. Az a gyanu, hogy a kommunisták keze van az ügyben.

Megkezdtek a szubotcai választók összeírását

Az adóösszeírás, a népszámlálás adatai és a régi választói névjegyzék alapján folyik a munka

Az új választói névjegyzékeknek július 20-ig el kell készülni a törvény értelmében. Ez a rendelkezésre álló idő olyan rövid, hogy csak a legnagyobb nehézséggel lehet az összeírás elvégezni. Amint már megirtuk, eddig csak az előmunkálatok folytak a városházán a névjegyzék elkészítésére, pénteken azonban megkezdtek a névjegyzékek összeállítását is. Bár a városházán megtagadnak minden felvilágosítást a választók összeírásánál figyelembe vett elvekre vonatkozólag, a Bácsmegyei Napló munkatársának mégis sikerült megbízható helyről az összeírásra vonatkozólag a következőket megtudni:

Hogyan történt az összeírás előkészítése?

A választók összeírásáról szóló rendelet megjelenése után a szubotcai hatóság azonnal hozzá kezdett a szükséges előmunkálatokhoz. Kezdetben a hatóság maga sem volt tisztában az irányelvekkel. Ezek a vitás kérdések azonban részben tisztázták a főispánok beográdi konferenciáján, amelyen részletesen megvitaták a választók összeírásánál figyelembe veendő szempontokat.

Fontos utasításokat hozott magával Beográdból Orsics Lázár főjegyző is. Az idő rövidségére való tekintettel le kellett tenni arról a gondolatról, hogy a választókat személy szerint írják össze, akár jelentkezés, akár házról-házra való járás útján és így a hatóság úgy döntött, hogy a városnál rendelkezésre álló adatok alapján készítik el az új névjegyzéket.

Háromféle katasztert használ fel a város az összeírásához:

a városi adóösszeírás, az utolsó népszámlálási ívek és az 1920. évi választói névjegyzék szolgálatul a választók összeírásánál.

Ezeknek az adatoknak összeállítására, illetve megszerzésére egész mostanig tartott, mert az 1920. évi választói névjegyzéket Beográdból kellett megszerezni, a népszámlálási íveket a városi levéltárból kellett előkeresni, az adóösszeírás ívek összeállítására pedig a városi adóhivatalnak okozott sok munkát. Így nem felelnek meg a feladatnak azok a hírek, hogy a választói névjegyzék összeírása már eddig is folyamatban volt. Péntéki csak az előkészítés stádiumában volt az ügy.

Magy apparátussal kezdik meg az összeírását.

A választók összeírása csak pénteken vette kezdetét. A technikai munkálatok minél célszerűbb és sürgetőbb keresztülvitele érdekében a hat hetes szabadságon lévő *Pletikoszits* András dr. polgármester is megszaktította pénteken szabadságát és az összeírás vezetésével megbízott Orsics Lázár főjegyzővel együtt megadta a végleges utasításokat a névjegyzék elkészítésére.

Negyven városi tisztviselő kezdte meg péntek délután a választói névjegyzék előkészítését és ezek a kijelölt tisztviselők egész napot át dolgoznak a városháza tanácstermében. A munkát pénteken délután 3 órakor kezdték meg Orsics főjegyző vezetésével és

az 1920. évi választói névjegyzéket az adóívek lajtromból, valamint a legutóbbi népszámlálás adataival egészítik ki.

A munka fennakadás nélkül gyorsan folyik, úgy hogy

egy héten belül már elkészül az új választói névjegyzék.

Július 20-ika után azután áttesszik a névjegyzéket az elsőfokú bírósághoz, amely öt napon belül korrigálja annak hiányait.

Felvezik-e a nemzslavokat a névjegyzékbe?

Ismeretes, hogy mennyi vitára adott már alkalmat az alkotmány értelmében az a kérdés, hogy a nemzeti kisebbségekhez tartozókat fel kell-e venni a választók névjegyzékébe. Erre vonatkozólag *Dobanovacs*ki Pál főispán egy ízben már kijelentette, hogy az alkotmány értelmében

a nemzeti kisebbségeket is felvezik a névjegyzékbe.

Azóta azonban titkolóznak a városházán ebben a kérdésben. A *Bácsmegyei Napló* munkatársa pénteken az összeírás megkezdése előtt kérdést intézett erre vonatkozólag *Pletikoszits* polgármesterhez és *Orsics* főjegyzőhöz is, azonban mindkettő megtagadták az ügyben minden felvilágosítást.

Bár ebből a titkolózásból bizonyos kedvezőtlen következtetéseket lehetne levonni, ezzel ellentétben jól informált helyről úgy értesülünk, hogy

ezideig semmi olyan intézkedés

nem történt, amiből arra lehetne következtetni, hogy a nemzslavokat nem vezik fel a névjegyzékbe.

Azok az adatok, amelyeknek alapján az 1920. évi választói névjegyzéket kiegészítik, magukban foglalják a nemzeti kisebbségeket is. Ugy az adóajtstromban, mint az 1920. évi népszámlálási ívekben is szerepelnek a szubotcai magyar lakosok is, úgy hogy minden fel arra vall, hogy az alkotmány rendelkezése értelmében a szubotcai választók névjegyzékéből nem fognak hiányozni a magyar nemzetiségű választók sem.

Egy héten belül különben világosság derül az egész kérdésre és a magyarságot illetően nem éri újabb csalódás, az alkotmányt pedig egy újabb sérelem.

Az SHS királyság delegációja elutazott a Népliga ilésére

A Népliga június 17-iki ülésén több az SHS. királyságot érdeklő kérdésben hoznak döntést. A bolgár kérdésen kívül tárgyalni fogják a magyar kormány és az SHS. királyság ellen a kisebbségekre, valamint a határmegállapításra vonatkozó panaszait, ugyancsak az albán kérdés is, amely az SHS. királyságot szintén közelről érinti. A pénteki napon a *Simpon*-expressssel elutaztak Londonba az SHS. királyság diplomáciai megbízottai. A megbízottak névsora a következő: *Risztity* Mihály meghatalmazott miniszter *Boskovics* Máté, a jóváételti bizottsághoz beosztott követ, *Gavrilovity* Mihály dr. londoni követ, *Jovanovity* Milutin berni követ, *Risz* Aliréd dr., a rendőrségi szakiskola igazgatója, *Jovanovics* Vászta ügyvéd, az SHS. Népgárszervezet titkára, *Szlavity* M. egyetemi tanár és *Anity* Milán külügyminiszteri titkár. A bizottsággal együtt Londonba utazik tanácsadó minőségben *Risztity* Mian szófiai követ és *Nedity* Milenko szófiai katonai attasé.

A bizottság részére az angol külügyminiszterium a Hyde-Park hotel biztosította, ahol 1912-ben a török háború után is a szerb diplomáciai megbízottak laktak.

Ahol a lázadók arattak

A korteshadjárat szomorú epizódusa

Budapestről jelentik: *Gorove* László nagybirtokos Monostorpályi határában lévő birtokán az aratómunkát lázongó emberek zavarták meg. A leszegődött aratókat elkergették, ők maguk aratták le a gabonát és szekerekre rakva el is vitték magukkal. A lázadók mintegy százhuszan voltak. Ennek a szencziós esetnek következők a részletei:

Pár nappal ezelőtt *Gorove* László nagybirtokos több aratómunkás szerződöttetett le alacsonyabb bérért, mint amennyit a *Gorove* birtoka körüli Monostorpályiban és vidékén lakók szüellek, földtelen munkások kértek. Ez bántotta a lakosságot, amely amúgy is izgalmas hangulatban volt most az aratók idején. A választások alatt Monostorpályiban, amely a nagyléte kerülethez tartozik, több kortes a földosztásról beszélt. A földosztásból természetesen semmi sem lett.

Reggel mintegy 120 főnyi tömeg jelent meg a *Gorove*-féle birtokon. Mikor az intéző a felfogadott munkások

kat munkába akarta állítani, odamentek hozzájuk és láztatták őket, hogy ne álljanak munkába. A tömeg kapával és kaszával volt felfegyverkezve és az intéző látva a fenyegető helyzetet, eltávozott a földekről. Az uradalom központja nagyon messze volt a birtok e részétől, úgy hogy ellenállásról nem lehetett szó. A cseleltség és a felfogadott arátómunkások szintén eltávoztak, mire a tömeg nekiesett egy buza- és egy rozstáblának és mintegy 120-130 holdat teljesen learatott. A termést azonnal felosztották maguk között, szekerekre rakták és hazaszállították.

Gorove László nagybirtokos, értesülve az esetről, azonnal orvoslást keresett, de a derekesi főszolgabíró-ság nem tudott adni semmiféle segítséget. Gorove a járásbírósnál szintén feljelentést tett a lázadók ellen.

Gyilkossági kísérletért fölmentés

— Osijeki munkatársunktól —

Szenzációs háttérű bűnpert tárgyalta az osijekai törvényszék. A vádlott egy volt közös hadseregbeli százados volt, aki a múlt év márciusában két golyóval leterítette barátját a fiát.

A vádlott Erfort Károly osijekai gépvári hivatalnok, volt közös hadseregbeli százados, aki annakidején az osijekai 78. számú háziezredben szolgált.

Erfort az elnök felszólítására elmondja az esetet és annak előzményeit:

Az 1909. évben, amikor még zászlós volt a 78-asoknál, megismerkedett Osijeken báró de La Roche osijekai szállodabérlő szépségéről híres feleségével. Az ismeretségből szerelmi viszony keletkezett, majd amikor az asszony férje Fiuméből Amerikába szökött a felesége mellé, a visszatérő asszonnyal közös háztartásra lépett. Viszonyukat törvényesíteni sohasem sikerült, mert de La Roche Amerikában eltűnt.

A háború kitöréséig éltek együtt, a férfi századosi rangban bevonult. Az asszony, hogy megélhesen, kereskedni kezdett és sertések eladásával foglalkozott, amiből később a város mellett kis birtokot vásárolt.

A háború befejezésekor az S. II. S. hadseregbe vették át s 1919 végéig Petrovaradinban teljesített szolgálatot, majd lemondott rangjáról és hazatért Osijekre. Gazdálkodni kezdett a birtokon, miközben meg akarta valószínűsíteni azt a régi lervét, hogy barátja az a birtok felé az ő nevére írassa. Az asszony azonban hallani sem akart erről. Folytonosan porlekedtek és veszekedtek a birtok kérdés miatt és az ügyet az asszony úgy oldotta meg, hogy a birtokot bérebeadta a fivérének, Barbir Ádám osijekai tisztviselőnek.

Erfortot bántotta ez az elintézés és 1921 márciusának egyik napján kilovagolt a puszta, ahol egyezkedni akart Barbir Ádámmal. Ez azonban kiadta az utját. Erfort eltávozott. Barbir azonban utána ment, szóvalta keletkezett közöttük, kölcsönösen sértegették egymást, majd pedig a fölígült Barbir bottal végigvert Erfortot. A volt százados ez annyira kibőzta a sodrából, hogy előrúgotta revolverét és két lövéssel leterítette támadóját.

Barbir Ádámot a golyók nem élték meg, de hónapokig nyomta a kórházi ágyát.

A tárgyaláson Erfort kijelentette, hogy nem volt szándékában Barbirt megölni, csupán rá akart ijeszteni.

Ezután a tárgyalóterembe vezették báró de La Roche Teréz asszonyt, aki időközben mind a két szemére megvakult. A tanu kijelentette, hogy legjobban meggyőződése szerint Erfort nem akarta agyonlőni fivérét.

Visszatértek az első kiutasítottak

— Suboticián pénteken egy újabb kiutasítás történt —

A magyar klérus a pápához fordult intervencióért

A kiutasítások ügye még nem tért nyugvópontra. A nagy izgalom keltett kiutasítások ügyében ugyan még nem történt döntő fordulat, azonban a kérdés még mindig erősen foglalkoztatja egy a magyar mint az SHS. politikai köröket.

Magyarországon a kormány azonnali intervencióján kívül akcióba lépett a klérus is. Délbaranyából ugyanis amint ismeretes, nyolcvanhat magyar nemzetiségű SHS. állampolgárt utasítottak ki. Még a kiutasítás napján Mándy Samu magyar nemzetgyűlési képviselő interviált Zichy Gyula gróf pécsi megyés püspöknel annak érdekében, hogy a pápához forduljon jogorvoslatért.

Tekintettel arra, hogy a kiutasítottak között több pap is van, Zichy püspök kezdeményezésére most a magyar klérus csakugyan interviálni fog a Szentszéknél és remi fogja, hogy a pápa lépjen közbe a kiutasítottak érdekében és azért, hogy a jövőben hasonló kiutasítások ne történhessenek.

A magyar kormány egyébként ma is azon az állásponton van, hogy a magyar nemzetiségű SHS. állampolgároknak csak ideiglenesen a hajlékai és ki akarja eszközölni az SHS. kormánynál azt, hogy ezek minél előbb visszatérhessenek SHS. területre. A kiutasítottak legnagyobb része még ma is a határon van, egy részüket azonban határmenti magyar falvakban szállásolták el ideiglenesen. A magyar hatóságok egyelőre állampol-

A magyar kormány közvetlen érintkezést keres az utódállamokkal

A román igazságügyminiszter szerint csak demokratikus Magyarországgal képzelhető el a teljes egyetértés

Florescu román igazságügyminiszter Kolozsváron Románia és Magyarország jelenlegi viszonyáról a következőket mondta egy magyar lap munkatársának:

— Mi ma is jó viszonyban élünk Magyarországgal,

a teljes egyetértésre azonban csak akkor lehet számítani, ha Magyarország a mai rezsimjét demokratikus uralom váltja fel,

Románia számít erre a változásra és bizton várja, hogy a mai militarista törekvések megszűnjének. Nagy hibája a mai Magyarországnak, hogy minden séreimével s bajával, amelyért Romániát okozza, a Népek Ligájához fordul, ahelyett, hogy közvetlenül tőlünk kérné a dolgok rendezését. Ezért járt rozsult Belhen a génuai konferencián, ahol Magyarország memorandumát fel sem olvashatták.

A román igazságügyminiszter fenti nyilatkozatára vonatkozólag most a magyar külügyi kormányzathoz közeli helyen a következő kijelentést tették:

— A nyilatkozat első része újból csak a régi nótát hajtja, a románok is, Benes is állandóan a demokratikus magyar kormány szükségét hangsúlyozták s Benesnek legutóbbi nyilatkozatából kitűnik, hogy ezzel Károlyi és Jászi kormányára gondolnak. Ez tehát

gárságra való tekintet nélkül élelmezik és anyagilag is támogatják a segélyre szoruló kiutasítottak, akik közül különben többen a kiállott izgalmak és a nagy hőség következtében megbetegedtek. A kiutasítottak érdekében egyébként Magyarországon társadalmi akció is indul meg.

A subotici kiutasítások ügyében nincs lényeges fordulat. Azt már megirtuk, hogy a kiutasítottak listáján szereplő egyének közül hat családöt nem tudott a subotici rendőrség eddig megtalálni, mert nem tartózkodtak a városban. Ezek közül pénteken a subotici rendőrség kiutasította Petz Györgyöt háromtagú családjával, akiket a péntek délután 2 órakor induló horgosi vonattal szállítottak át a határon.

Dobanovacsiki Pál főispán egyébként pénteken Beogradban tartózkodott és értesülésünk szerint a belügyminiszteriumban a kiutasítások ügyében is fontos tárgyalásokat folytatott.

A kiutasítások ügyének legérdekesebb eseménye, hogy pénteken visszatértek az első kiutasítottak SHS. területre. Az első visszatérők: három molit lakos, magyar nemzetiségű SHS. állampolgárok, akiknek így jogtalan volt a kiutasításuk. Belügyminiszteri engedéllyel tértek vissza lakóhelyükre és remény van arra, hogy az első visszatérteket rövidesen követni fogják a többi jogtalanul kiutasítottak is.

már majdnem minden európai állammal kötött a cseh kormány kereskedelmi szerződést, Magyarországgal azonban még nem, a minek szerinte az az oka, hogy „a magyar kormány nem mutat kellő jóakaratot”. Erre is könnyű válaszolni, hiszen kötőudomásu, hogy

mi voltunk az, akik Marienbadban és Brünnben a tárgyalásokat kezdeményeztük és most, Génua után is igyekeztünk újabb tárgyalásokba bocsátkozni.

Válószerű, hogy rövidesen sikerül létrehozni a csehszlovák-magyar kereskedelmi szerződést is.

Bányaszerencsétlenség Szenjszki-Rudnikon

Egy menekült pécsi bányász halála

Tyupriából jelentik, hogy a szenjszki-rudniki állami szénbányában hétfőn délelőtt egy akna beomlott és a bent dolgozó négy munkást maga alá temette. A mentési munkálatokat sűrűn megkezdtek és este 8 órakor sikerült is a munkásokra rátalálni. Egy munkás könnyebben, kettő súlyosan megsérült, Majf István pedig menekült bányamunkás pedig holtan húzták ki a tárnából.

Baranya kiürítése után a pécsi bányamunkások legnagyobb részét a rudniki bányákba irányította a szociálpolitikai miniszterium. A modern bányákhoz szokott munkások azonban nem igen tudták megszokni az itteni kezdetleges munkaviszonyokat és legnagyobb részt más bányákban, vagy a beogradi építkezéseknél kerestek új alkalmazást. Annak idején a menekültek szervezete felhívta a szociálpolitikai miniszterium figyelmét a szerbiai bányákban uralkodó kezdetleges állapotokra s annak veszélyességére.

Az osztrákok nem tudnak megegyezni a pénzügyi szanalási tervezetben

Bécsből jelentik: A főbizottság mai ülésén a pénzügyi tervezetet tárgyalták. A pénzügyi tervezet elvi elfogadásában az összes pártok megegyeznek, a polgári pártok azonban junktimot akarnak létesíteni a magukra vállalt terhek között és azok között a terhek között, amelyet a munkásságnak kellene magára vennie. Ezzel szemben a szociáldemokraták azt hangsúlyozták, hogy az agrár elemek megterhelése aránylag nem oly nagymértékű, mint a többi elemeké. A terhek megosztása tekintetében még nem tudtak végső elhatározásra jutni.

Ellenben véglegesen elhatározta a főbizottság, hogy a tisztviselői létszám csökkentésének régóta huzódó, sok vitára és sürölésre alkalmas adó ügyét végre rendezzi. Kimondják határozatilag az állami alkalmazottak létszámának csökkentését, a kárpótlás kérdését pedig olyképp rendezték, hogy aki legalább két évig szolgált, az nyolc hónapi fizetést kapja. Minden további szolgálati év után pedig egy hónappal több fizetés jár, egészen 26 hónapi fizetésig. Ennél nagyobb végkielégítést nem adnak. Akinek 20 szolgálati éve van, az elbocsátása után teljes fizetését kapja nyugdíjképen.

újából belső viszonyainkba való beavatkozás és megint a régi jétek azzal a jelszóval, hogy ők Magyarországnak barátai.

— Florescu nyilatkozatának másik fele a kisebbekre tartozik. Érthető módon kényelmelen az, hogy a magyar kormány Genuában erre a kérdésre felhívta a nagyantant figyelmét és memorandumunkat, ha nem is vették tárgyalás alá, áttették a népszövetséghez. Célatos állítás az, hogy mi nem akarunk az utódállamokkal összeköttetésbe jutni. A magyar nyilvánosság és a magyar sajtó is tudja, hogy minden magyar érdelemre személyesen, közvetlen érintkezés útján próbálunk orvoslást szerezni, amint az legutóbb is történt a baranyai kiutasítások kapcsán. Florescunak ez a megjegyzése tehát a tényekkel ellenkezik.

— Részünkről meg volt a hajlandóság a gazdasági közeledés létrehozására is, a gazdasági tárgyalások megindulását is magyar részről kezdeményezték. Ilyen lépések valóban történtek is és

megvan a remény arra, hogy belátható időn belül érdemleges tárgyalások is következnek.

— A román igazságügyminiszterhez hasonlóan hangon nyilatkozott egutóbb Novák cseh pénzügyminiszter is, aki arról beszélt, hogy

Erdélyi mozgalom a magyarországi numerus klausus ellen

Erdélyi egyházfők intervenciánkat a magyar kormánynál

Kolozsvárról jelentik: A tanév befejezésével sulyos gondok neheztedek a magyar anyanyelvű zsidó tanulóknak szüleinek vállára. Áll ez különösen azokra, akik azt óhajtanák, hogy érettségizelt gyermekeik magyar egyetemen folytassák tovább tanulmányukat. A numerus klausus az ország-batárok biokádjánál is átöröszhetetlenebb sorompót zárt le az utódáramok zsidó tanuló ifjúsága előtt.

Az erdélyi pedagógusok, a legliberálisabb egyetem,

a Kolozsvárról Szegedre vándorolt egyetem tanácsának közvetítésével intervencióra készülnek a magyar kormánynál,

hogy a magyar nemzeti kulturát megbélyegző és középkori klóvúra vissza süllyesztő numerus klaususát még a szeptemberi tanév kezdete előtt hatályon kívül helyezzék. A mozgalom sikere érdekében az erdélyi egyházak püspökeit is megfogják kérni a civilizációt és a kereszténység igazi szellemét sértő intézkemény eltörlésének felkarolására.

Az egyik egyházfő nyilatkozott is a numerus klausus eltörlése érdekében megindult mozgalom kérdésében és kijelentette, hogy

a legközelebbi közös püspöki értekezleten oda fog hatni, hogy az erdélyi egyházak egységesen fogadjanak állást a magyarországi numerus klausus ellen és azon lesz, hogy ez az állásfoglalás ne csak szenteltvíz legyen, hanem megfelelő és főleg hatóságos formában jutassa kifejezésre a magyar kormány elé.

Főleg a szegedi egyetemen intervenciótól remélik az ügy győzelmi mert a szegedi egyetem Kolozsvárról repatriált tanári kara odaát sem lett hűtlen ahoz a szellemhez, amelynek

Purjeszek, Buday Kálmánok, Fehér Lipótok és Somló Bódóok voltak alapvetői.

a szegedi egyetemen ma is folytatják az Erdélyből átszállt zsidó hallgatók tanulmányait, akik a vakációra visszatérve Kolozs-

Egy munkásasszony és egy multimilliomos házassága

— Laura Bousquet három válóperc —

Sok szegény leány, a könyörtelen élet álmodozó koldusai, dacos munkásleányok, gornyedt vállú bolti kiszolgálónők, elfasult, mindennel szemben közönyös és sorsukba beleszűrő gépirónők, remélik, hogy egy verőfényes úde nyári napon eljön értük valaki, az élet hercege, akinek milliói, palotái, automobilai vannak és mint az a külvárosok fülledt levegőjű mozájában, az elfakuló vásznanok látható, a karcsú, kissé szőklő, elegáns mozáistar, a kissé lesóványodott, nagy szemű, szegény leány lábai elé rakja millárdjait, vérző romantikus szívét a mig künn a nagyszür autó körül, a szegénységől elbucszó, a diadalmas élet felé fordító nő szemét könnyek borítják el.

A sok álmodozó, a sok meleg szívű, drága kis nő vár, egyre vár, a mozái, a Courts-Mahler regényeket, mint reményeiket tovább élesztő injekciókat, egyre nagyobb szomjúsággal nézik, saját hajó, pompás villa a Rivierán, telen pár hét párisban, a Faouberg St. Germain-beli kis palotában, végül megújnak a meddő várakozást, félérzemenne, hasonló, szegény, az élet árjában vergődő emberhez, dolgoznak mindketten és az álmok elmerülnek, szertefoszlanak. De néha, néha az élet valóra váltja ezeket a színes, romantikus álmokat, néha furcsa játékok rögtönöz, igazságot varázsol a csalfa önámításból a szegény, agonygötört proletárleány elé a milliókat, a palotát, az autót s mindazt, amit a külvárosi mozi lencsje a vászonra örökít, a hívószívekbe lop és Courts-Mahler megír — történet lesz, igaz élet igaz s igaz esemény.

Világok forrongása, valutatú íjlesztő

utal tesznek majd oda s ha tetszik ott le is telepednek és egy egész életet keresztlírok, igaz szerelemmel szeretik majd egymást. Laura megszédült, hitt és örök hűségét esküdött a fiatal franciának, 1911. októberében esküdtek össze, természetesen a canadai nászut elmaradt, a fiatal pár Laura szegény szüleihez tért s innen kezdődött a fiatal, de almairól soha le nem mondó asszonyka kálváriája. Két évig élt együtt Jamesel, az idő alatt kilenc ipartelepen dolgozott a férj, de összeférhetetlen, türelmetlen viselkedésével sehol sem tudott gyökeret verni és házasesetük boldogtalan volt, 1913-ban elváltak s a válóperben a bíróság megengedte, hogy az asszony leánynevet használhassa. Más megoldás nem lévén, az asszony Long cipőgyárába ment dolgozni, heti nyolc dollárért. A fiatal, de már multimilliomos Long ez időtájt gyakran vétegszállt az apjától akkoriban átvett gyári terneken és Laura asszony fide szépsége, fiatalasága gyakran állították meg az üzleti gondokba merült Longot. Sokszor rámosolyoghatott Laurára, meg is dicséreltük szorgalmas munkáját s kilenc év múlva őy mulva újra találkoztak, hogy most már soha se szakadjanak el egymástól.

Akkor a fiatal Long nős ember volt a miután felesége egy repülőgépkirándulás alkalmával szörnyethalt, hat gyermeke maradt árván. Laura pedig éveken keresztül ragaszkodott a cipő-lalpakat, amíg új kőrője akadt: Mister Brown, egy százperentes amerikai. Laura azzal utasította el, hogy ő már örökre leszámolt a férfiakkal, de Laura fiatal volt, a férj pedig hűségese, kitartó és újra házasság lett a vége, éppen olyan tövises, boldogtalan és keserűséggel teli házasság, mint az első. A bíróság 1916 júniusában, az asszony kérésére ezta házasságot is feibontotta s mivel behízonnyást nyert, hogy a férj kegyetlenné bánté feleségével, újból megengedték, hogy Laura felvehesse leánynevet. S a kálvária megint elkezdődött. Újra Shrewsbury, a szülői ház, talpasgassza a Long cipőgyárában, mig néhány hónap után a férj ismét felbukkan, éppen akkor, amidőn hire jön, hogy az első férj, James egy munkanélkü-

harca, az emberiséget megváltani akaró konferenciák idején jegezzük ide le ezt a kis, romantikus, amerikai történetet, amit Courts-Mahler tollánál is külön acél, az élet kifürkészhetetlen keze ír bele a napok kábitó könyvébe.

A hősön: Laura Bousquet. A szüntér: a realitás és romantika házaja Amerika. Valamikor egyszerű gyári munkásleány, most Mr Richard H. Long többszörös dollár milliomos felesége. Változatos, érdekes pályafutás, amit azonban még színesebb tesz az a körülmény, hogy a hajdani álmok megvalósulásához három házasságon keresztül jutott el a csak három boldogtalan házasság után lett a milliomos gyárosnak s a kitünő filantrópna hűvesévé, akinek gyárában a szép Laura valaha cipőtalpasgasszón volt s heti keresete alig telt ki nyolc-t dollárral.

A szép Laura, harminckét évvel ezelőtt egy canadai farmerfalucskában látta meg a napvilágot, de már hat éves korában szüleiével együtt az amerikai Egyesült Államokba költözött és ott nevelkedett fel. Shremsburgban, Masson Államban, majd később Worcesterben, ahol édesapja egy szövőgyárban volt előmunkás. A kis Laura csakhamar ismert szépsége lett az ipartelepek s mire felosperedett, kifejlődött, tizenhét éves lett. Ira S. Jamesel, egy alig tizennyolc éves csi-nos, canadai franciaszarmazású legénygyel, aki pompás elevenséggel érette a szerelmi vallomások, az engylegek művészetét, lépett házasságra. James azzal hitettege a szép, bájos leánykát, hogy édesapja telkész Canadában s igen jómódu. Remek nász-

nyén ajánlotta: — Ha megengedi Barna ur, amig Mózi bácsi jön, megkezdhetük a partit. Barna ur előbb nézett evgett, de aztán leült a tábla mellé, szembe a Bénével és elkezdte törni a fejt.

Még a középén se lehettek, amikor Mózi bácsi nagyokat ásvta és nyujtozkodva megjelent az ajtóban, de majd lehörpenta a nyelvért, amikor a helyén ott talalta Bént, a fejt a két tenyere közé fektette. Barna boconatáért ábrázatlan nézett a belepő felé, de Bént a világ legtermészetesebb hangján szólt oda Mózi bácsinak: — Üljön ide mellém, Mózi bácsi, kibiceljen addig.

Mózi bácsi csaknem elnevette magát. Barna fűszeres pedig már nekikindult hogy dühbe gurult. De nem gurult, mert Mózi bácsi csendesen leült a Bént mellé és jókat mosolygott a szakállába, amikor Bént lekaszálta a Barna sógor parasztjait és elfoglalta a bástyáit.

— Jó iskolába jártál, fiam, — dühnyögte, mire Bént csak annyit mondott: — Pszt!

A kis ajtó felett nekilöbaldott a szesző és egy fiatal lány lépett be, aki már az ajtónál kezdte: — Kérek szépen három méter fekete zsinórt, újnyi szelést, az Aldorné nagyságának, meghát az öreg nagysága, aztán most kell a fekete... — Ne zavarjon, — vágott a szavába Bént, aztán fel sem emelte a fejt, odaszólt Mózi bácsinak: — Mózi bácsi... A balkezevel a leány felé intett, a

Sakk-matt!

Irta: Relle Pál

— Most ne zavarjanak, — mondta Mózi bácsi, ne zavarjanak, látják, hogy játszom: most hagyjanak békén, majd később, ha a Bént itt lesz. Alaszólgála! Az ügyes ajtó felett ismét megvonaglott a kis récsengettyű.

— Nna, — szólt azután Mózi bácsi, méltatlankodva bólogatott egy-kettőtől öreg fejével, aztán a két tenyerebe temmetkezett és szemével rátapadt a sakk-táblára.

— Nagyon neveletlenek, nagyon neveletlenek — tette most hozzá a patnere, aki a szomszédos fűszeresbóltból ilyenkor szokott átjárni Mózi bácsishoz, hogy a mindennapi három mesterét leróllja, — egész nap ott állok a pultnál és semmi dolgom, a két segéd uting elég, úgy elvegeznek mindent, mint a karakacsapás, de, ha kiteszem a lábam, azon nyomban szaladnak utánam, hogy a doktorné egy láda boszniai szilvát akar, a jejköz egy láda narancsot, de a pirosbélit... majd mondtam valamit. Maga jön Mózi bácsi. Mózi bácsi maga jön!

Mózi bácsi ijedten kapta fel a fejt és az öreg kezével tévova reszketéssel siklott el a sakkfigurák felett.

— No lám, — dörmögte, — mindig zavarják az embert, persze, hogy akkor nem lehet itt a felem és ha legalább Bént itt lenne, a fene tudja, hol lofrát az is, pedig, aki piros szalagért, meg selyemfejkendőért, meg zsinóros fűzért jön, nem miattam jön, hanem miatta. Kell is ilyen öreg ember annak, akinek

piros szalag kell, meg zsinóros fűző. No, lépjen már Barna sógor, mert elalszik a lóva is, meg amott a parasztja is, aztán bal lesz ám a királyszózonnyal!

A Mózi bácsi bolyta ott állott a főutcán, mindiárt a nagytérnél és a legihrebb divatüzlet volt a közegében. Már lehetett vagy negyvenöt esztendő és az ajtótól jobbra-balra riktó betűkkel üveghatározta: »A legutolsó divat termékek.« Ez is negyvenöt esztendeje áll ott, legteljebb, ha át-áttestették, amikor már nagyon lekopott. A Mózi bácsi egyenesen Párisból hozta a dolgait, mondogatták az emberek és nem pártoltak el az üzletétől akkor sem, amikor Mózi bácsi mindenkit kikergetett, amikor jászott. Reggeltől-délig a pálinkással, ebéd után a koporsó-árussal, azután estig a Barna fűszerrel, vacsora után pedig a közegéi művészet, a cimfestővel. Nem is nézett a vásárlóra, ez is a Bént intézte helyette, aki tő fü volt és ott nőt nagy magyar legényé a Mózi bácsi boltjában. Bének aztán sok dolga is volt. Neki kellett kifelé is lebonyolítani az üzletet, kiszólgálni is neki kellett és ami a legulslyosabb kötelessége volt, ő volt az állandó, hivatalból kirendelt kibice a Mózi bácsinak. Mert igaz, hogy Mózi bácsi a legjobb sakkozók egyike volt a környéken, de egyet nem tudott megtanulni: a lögrásokat. Azt mondta, hogy ahhoz már öregek a szeméi. Amikor tehát ugrania kellett, mindig a Bént ugrott helyette. Szóval Mózi bácsi teljesen elhanyagolta az üzletet, meg a kundsajtait, de azért azok mégis híven kártartottak mellette, mert — azt mondták — hüba, igazi párisi prusz-

likot, meg igazi párisi bokorugrós prusz-

csak a Mózi bácsinak lehet kapni.

Kinn a község hegyiben, a kis hárshegy alatt egy gózmalma is volt a Mózi bácsinak. Ez is hozott valamit a konyhájára, ha nem is sokat: szóval Mózi bácsi gazdag ember volt, akinek már nem is volt arra szükségé, hogy öreg napjaira törje magát. Annál nagyobb volt a meglepetés, amikor egy szöpp napon elterjedt hír hogy Mózi bácsi bizony tönkment, a malom is, az üzlet is ideken kére kerülnek. Akadt is néhány jó ember, aki nem restellte a fáradságot és benyitott a csilingelő ajtón, hogy hát megkérdezzék Mózi bácsitól, miként is történt a dolog? De Mózi bácsi senkivel sem állott szóba.

— Most ne zavarjanak, — mondta, — ne zavarjanak, látják, hogy játszom, most hagyjanak békén, majd később, ha Bént itt lesz, alaszólgála!

Az ügyes ajtó felett egyre sürűbben vonaglott meg a kis récsengettyű, mintha rosszallólag, szomorúan bólogatott volna. A Barna fűszeres is egyre többször mondogatta: Nagyon neveletlenek, nagyon neveletlenek!...

Az emberek aztán az ajtó előtt megvárta Bént, aki az arcukba nevetett, csudaközött és rövidesen elhílette a községet, hogy minden csak szóbeszéd, Mózi bácsi olyan jól áll, mint a község-háza. És az emberek megnugodtak a Béntől szerzett felvilágosításon, maguk is jókat nevettek, hogy egy pillanatig is elhitték a lehetetlen pietykát.

Valamelyik délután Mózi bácsi a szokottmal tovább aludt, Barna fűszeres kissé türelmetlenkedett, mire Bént szu-

Megdrágult a vámtarifa

— Az aranyparitás ázsioját ötszöröséről hatsorosára emelték fel —

— A verőcsemgyel főispán távo-zása. Osijekről írja tudósítónk: **Boz-szics** János dr., Verőce vármege és Osijek város főispánja, néhány napon belül megváltik állásától, amelyet több mint egy éve tölt már be. Boz-szics főispán, aki az új kerületi be-osztás rendelkezési miatt, amely megszünteti a verőcsemgyel főispán-ságot, válik meg állásától, Osijeken telepedik le és ügyvédi irodát nyit.

— A kölcsönjavaslatról szóló jelentés elkészült. Beogradból je-lentik: A pénzügyi bizottság je-lentését a kölcsönjavaslatról ki-csztották a képviselők között ta-nulmányozás végett. A jelentéshez csatolták a pénzügyi bizottság két ellenzékijének **Gyónovics** köz-társasági és **Korun** nemzeti szo-cialista képviselőnek kisebbségi véleményét is.

— Jugoszláv kereskedelmi ügy-nökség Varsóban. Beogradból je-lentik: A kereskedelmi miniszte-rum jóváhagyta a Varsóban fel-állítandó kereskedelmi ügynökség felállítására vonatkozó tervezetet. Az ügynökség vezetője **Panatovics** kereskedő lesz.

— A magyar jóvátétel ügye az angol alsóházban. Londonból je-lentik: Az alsóházban Wedgwood kérdést intézett a kormányhoz, vajon a márka zuhanására való tekintettel a hatalmak nem fogják-e újabb megfontolás tár-gyává tenni a volt ellenséges államoktól — Mint Németországtól és Ma-gyarországtól — követelt jóvátételeket. Horne kincstári kanclár a kormány nevében válaszolva emlékeztette Wedgwoodot, hogy a jóvátételi bizottság a békeszerződés értelmében éppen azért alakult, hogy állandóan figyelemmel kísérje a jóvátétel kérdését.

— Meleg marad — zivatárokkal. (A Meteorológiai Intézet jelentése.) A nagy légnymás kettévált. A maximum egyfelől délnyugaton, másfelől északon van. A minimum pedig egyrészt Skócia, másrészt Románia táján van. Az idő a kontinen-sen változóan felhős és he-lyenként esős. A hőmérséklet az Alpokban süllyedt, egyébként nem változott lényegesen. — Időprog-nózis: Továbbra is zivatáros esők várható jelentékeny hőváltozás nélkül.

— Katonai erődítmények az SHS- királyság ellen. Rómából je-lentik: A hadügyminiszter a kamara legutóbbi gyűlésén vá-lasztott több nacionalista képviselő interpellációjára. A hadügyminisz-ter kijelentette, hogy az ország hangulata következtében tényleg szükséges Olaszországnak az SHS. királysággal szemben levő határ-vonalak állandó erődítményeket és modernul kiépített stratégiai vonalakat építenek. Az első ilyen stratégiai vonal Monfalcone, Tol-mino és Gobarid irányába halad. A védelmi vonal és erődítmények építését még ez év nyarán meg-kezdik.

— Ciklon vonult végig Debre-cenen. Debrecenből je-lentik, hogy ott csütörtök délután 3 óra-kor ciklon vonult végig a városon. Hirtelen olyan sötét felleg borult a városra, hogy az utcán alig le-hetett látni és rettenetes forgószél kerekedett, amely besöpörte a vá-rosta a hortobágyi port és nagy akác-fákat tépett ki a földből, fel-hajtva néhányat a házak tetéjére. A ciklon amilyen hirtelen jött, olyan gyorsan el is távozott anél-kül, hogy nagyobb károkat okozott volna.

A pénzügyminisztérium pénteken táviratilag értesítette valamennyi vámvárlagot, hogy július 15-től kezdve a vámtételeknél az aranyparitást 500 helyett 600 százalék felárral kell számítani, így a 100 aranydinárban megállapított díjtelek fejében 600 papirdinár helyett 700 papirdinár kell a külföldről behozott áruk után fizetni.

A kormánynak ez az intézkedése újabb drágulást fog előidézni, mert a vámtételeknek ez a 16—17 százalékos felemelése természetesen a külföld-ről behozott cikkek árának a feleme-lését fogja maga után vonni.

Ez a kormányintézkedés következ-tében előidézett drágulás erősen fogja sújtani a fogyasztókat és kétségtelen, hogy a vámok felemelése drágítást fog előidézni a belföldön termelt cik-keknél is.

Az általános drágításon kívül valuta-ri szemponatokból is igen nagy hátránya van a pénzügyminiszter mostani intézkedésének. A pénzügyminisz-terium devizarendellett, a behozatal megnehezítésével, a pénz kivételének korlátozásával arra törekszik, hogy a dinár külföldi értékzuhanásának ele-jét vegye. Hivatalos helyről azt han-goztatják, hogy a jugoszláv valutának külföldi értéklomlása nem indokolt. Ugyanezok pedig a pénzügyminisz-terium hivatalosan devalválja a pa-pirdinárnak az aranyértékhez viszonyított értékét.

Az eddigi rendelkezések szerint 100 aranydinár 600 papirdinárnak felel

— György herceg Beogradba utaz-ik? Budapestről je-lentik: A *Pesti Hirlap* arról értesül, hogy György király herceg a napokban Beogradba utazik, bár a kormány ellenzi utazá-sát.

— Rathenau gyilkosai elmenekültek a nyomozók elől. Bécsből je-lentik: Rathenau gyilkosai ke-rekpáron menekülnek. A szöke-vényeknek sikerült átörni a gar-delegenis rendőri kordont. Egyes adatok szerint a Harz-hegység felé kerékpároztak, ahol most az ösz-szes utakat figyeltek. A rendő-rség azonban arra is gondol, hogy a gyilkosok ismét Berlin felé fordultak, ahol támogatást remélhet-nek, minthogy anyagi eszközeik-ből teljesen kifogytak. Olyan adat-ok is vannak, melyek szerint a gyilkosok Budapestre akarnának jutni.

— Magyar—finn válogatott 5:1 Budapestről je-lentik: A magyar válogatott fociballcsapat északi turájának utolsó állomáshelyén, Helsingforsban a finn válogatott csapatot 5:1 arányban legyőzte. A magyar csapatból hiányoztak Molnár, Kertész II. és Mandl, akik az MTK. stockholmi turacsapatá-hoz csatlakoztak.

— A budapesti Nemzeti Színház új igazgatója. Budapestről je-lentik, hogy báró Ifj. Wallacis Gyula, az állami színházak főigazgatója Ambrus Zoltán, a Nemzeti Színház igazgató-ját állásától felmentette és a színház művészeti igazgatásával dr. Hevesi Sándor főrendezőzt bízta meg.

— A becsekereki malom munkások sztrájkja. Beogradból je-lentik: A ve-likbecsekereki malom munkások bé-rdifferenciák következtében sztrájkba léptek. A szociálpolitikai miniszte-rum megbízott küldött Velikibecs-kerekre a meggyezés közvetítésére.

(*) Az iskolában is azt tanítják: a leg-bőve női ruhák készülnek Fehér néi-dvatszalomban. Novisad, Kiszási-utca 20.

meg a vámtarifák átszámításánál — a mai távirati rendelet szerint ped-g ezt a paritást 700 dinárra emelik, a papirdinárnak az értékét tehát hivat-losan 16 százalékkal csökkentik.

Bizonyos, hogy ezzel a lizenhat százalékkal emelkedni fognak az ál-lam vámbevételei, de az is bizonyos, hogy az aranyparitás belföldi hivata-los csökkentésével még jobban meg-ingatják a külföldnek a papirdinárral szemben már amugyis, az 155 centi-mes zürichi kurzusig lesüllyedt bizal-ma. A papirdinár belföldi hivatalos ázsio lesüllyesztése a jogoszláv valu-tának további értékcsökkenését ké-tségtelenné maga után fogja vonni és meg fogja nehezíteni a kormánynak a valuta feljavítására irányuló törekv-ését.

Az eddigi rossz pénzügyi politiká-nak talán legkevésbé szerencsés in-tézkedése volt a vám-ázsio felemelése. Bizonyos, hogy annak a csekély be-vétel-többletnek kedvéért, amit az állam a vámtarifa megdrágításával élér, nem lett volna szabad a fogyasztókat újabb drágulásnak kitenni, mert ez az állami hivatalnokok részére a vám-bevétel többletét is felülmúló drága-gyis pótlékok folyósítását fogja maga után vonni. A pénzértéke iránt való bizalom megingatása, a külföldi valu-taromlás elősegítése pedig mérhetel-enül súlyos következményekkel járhat az egész államháztartásra. Amit tehát a kormány a vámon nyer. — azt hi-zonyára elveszti a — a valután.

— A jóvátételi bizottság válasza a német jegyzékre. Párisból je-lentik: A jóvátételi bizottság a július 12-iki német memorandumra adott válaszá-ban elismeri, hogy a jóvátételi szá-m-lára teljesített fizetések egyik oka a márka mostani zuhanásának és ki-emeli, hogy csak a jóvátételi bizott-ság részéről ajánlott pénzügyi refor-mok képesek a helyzetet hamarosan helyreállítani. A bizottság csak a gar-anciális bizottságnak intézkedési végrehajtásáról szóló jelentésének beérkezése után, valószínűleg még augusztus 15-ike előtt fogja választást megadni. A jóvátételi bizottság em-lékezteti Németországot arra, hogy július 15-én 32 millió aranymárkát kell fizetnie.

— Pusztító viharok Szerbiában. Prijepoljéből je-lentik, hogy a pri-bojci járásban július 12-én óriási felhőszakadás dühöngött. A villám-ök egy házat felgyújtottak és a legelőkn 13 juhót megöltek. — Zajecsből je-lentés szerint Mirovska község határában is nagy vihar dühöngött. A villám agyonnyújtott egy marhapászort, 13 tehenet és egy borjut.

— A subotici kémkedési bü-nügy egyik vádlottját szabadon bo-csájtották. A subotici törvény-és-ék vádpanca pénteken dél előtt Pavlovics István elnökölésé-vel ismét foglalkozott a Varga György-féle kémkedési bünyü-gyel és Urovecics törvényszéki bíró referatuma alapján, az ál-lamügyészség hozzájárulásával el-rendelte a bünyü egyik terhelt-jének, Deák Sándornak a szabad-lábra helyezését. Deák Sándor ellen a vizsgálat során semmi-nemü terhelt adat nem merült föl.

(*) Dr. Kosztolányi Árpád orvos rendel Wilsonova-utca 34. szám alatt (a polg. iskola mellett) csecsemő- és gyermekbetegeknek délelőtt 9—11-ig, bór- és nemi betegségeknek délután fél 3-tól fél 5-ig és fél 7-től fél 8-ig.

— Rendőri készütség egy nyomda előtt. Budapestről je-lentik: Pénteken reggeltől kezdve rendőri készütség tartózkodik a Révay-utca 14. számú ház előtt, ahol a Corvin és társa könyvnyomda és a *Múlt és Jövő* szerkesztősége van. Pénteken, mikor a nyomda munkásai munkára jelt-keztek, az udvaron egy katonaruhás fiatalembert láttak ácsorogni, aki gyanusan végig járta az udvart és besurrant a gépterembe is, ahol min-dent alaposan szemügyre vett. Az egyik gépmasternek gyanússá vált a tisztiruhás fiatalember. A felszólítá-ra a fiatalember futásnak eredt. A nyomda igazgatója azonnal a főkapitány-ságra sietett és jelentette a tört-éneteket dr. Marinovics Jenő főkapit-ányának. A főkapitányhelyettes in-tézkedésére rendőri készütség ma-radt a nyomda helyiségeiben, hogy megakadályozzon egy esetleges tá-madást.

— Az angol felsőház reformja. Lon-donból je-lentik: Lord Grassford kö-zölte a felsőházzal a kormány terve-zetét a felsőház reformjáról. Ezen tervezet szerint az új felsőház a kö-vetkezőképpen alakul ki: Elsősorban tagjai a felsőháznak a királyi származású pearek, azután a nemesi ren-dű pearek, végül a közvetve és köz-vetlenül választott tagok. Összesen 350 tagja lesz az új felsőháznak. A javaslat megnyirbálja a felsőház céd-égi jogkörét: pénzügyi törvényjavaslatokat nem változtathat meg a felsőház. Bizonyos kérdésekben az alsó- és felsőház vegyes bizottsága lesz az utolsó fórum. A javaslat nagy lépést jelent az évezredes angol alkotmány demokratizálása után.

— Károlyi Mihály peres Windisch-graetz herceg ellen Berlinben. Buda-pesről je-lentik: Két évvel ezelőtt Windischgraetz Lajos hercegné, *Ullstein* kiadásában »A vörös herceg-zet a fekete herceggel« címmel egy könyve jelent meg. A könyvben Win-dischgraetz azzal vádolja meg Ka-rólyit, hogy az antant megveszteget-te. Károlyi pert indított a berlini or-szágos törvényszéknél Windisch-graetz és az Ullstein cég ellen. Al-peresek a bizonyítás megengedését kérték, a kérsnek a törvényszék az első tárgyaláson helyt adott.

(*) Cunard Line. Azokat az utaso-kat, akik ez évi július 18-án Zagreb-ből Amerikába utaznak, Zagreb-ből Newyorkba, valamint a Newyork—Chicago vonalon felvő helyekre elké-séri Krmpotic ur chigaió iródnak-ból. 4519

TŐZSDÉ

Novisadi terménytőzsdé. *Novisad*, július 14. Irányzat szilárd, élénk üzlet-kötésekkel. Különösen buzában, tengeri-ben és zabban történt kérés. Bácskal buzát cladtak 370-ért, szerbiai buzát minta szerint ab Novisad 341 és félért. Tengeri ab Bácska 305-ért volt kereslet. Szerbiai babot ab Klenák három száza-lékos keverékek 297 és félért adtak el. Más kérés pénteken nem volt.

Beograd. Július 14. *Zárlat*. Deviza: Pá-ris 670, London 365, Genf 16,035, Milano 375,15, Pápa 176, Berlin 19, Bécs 0,30, Bukarest 49, Budapest 6,65.

Budapest. Július 14. *Zárlat*. Dollár 13,45, Márka 286, Osztrák korona 475, Lei 7,45, Szokol 2940, Dinár 14,50.

Bécs. Július 14. *Zárlat*. Zareb 8100, Budapest 2200, Vars 500, Milano 128500, Newyork 28800 Berlin 6100.

Zürich. Július 14. *Zárlat*. Berlin 126, Newyork 52,25, London 2319, Páris 4310, Milano 2360, Prága 11,00, Budapest 0,42, Zareb 1,56, Varsó 0050, Bécs 00,2, bé-lyegzett 00,2375.

NYILTTÉR.

Köszönetnyilvánítás.

Feltehetően jó férjem

Beck József

kulai kereskedőnek elhunytá alkalmával a Kulai Kereskedők Egyesületének és mindazoknak, kik részvételükkel mély fájdalommat emyhíteni iparkodtak, ezúton fejezem ki hálás köszönetemet.

Kulán, 1922. július 10.

Özv. Beck Józsefné

Értesítés.

Értesítem tisztelt vevőimet, hogy külföldi bevásárlási utra utazom és ezért üzletem egy hónapig zárva marad.

Mayerhof Ella

cukorkaüzlete Subotica.

Asztalosmesterek és gyárosok figyelmébe!!!

Minden mennyiségű BLINDFURNIERT szállíthatok azonnal kisebb vagy nagyobb mennyiségben 3 és 2 m/m vastagságban 100—105, 105—135, 135—55 és 165—55 centiméter méretben, avagy a feladandó méretek szerint. Ajánlattal szolgál

SPITZER HERMAN SOMBOR

Floránova ul. 3. — Telefon 229 sz.

Subotica város rendőrfőkapitánya.
17489/922.

Hirdetmény.

Teljénfellel a folyamatosan levő mezeli munkákra felhívom a gazdaközönség figyelmét az Alánvasutal suboticiai igazgatóságának 559/921 sz. rendeletére, mely szerint a gazdaközönségnek saát érdekében áll a learatolt gabonát a vasuti vágányoktól legalább 15 méter távolságra helyezni, hogy ezáltal a mozdony szikrái folytán előálló tüzvészély kikerülhető legyen. Ajánlatos a keresztek körül minden mélyebb és szeleves barázdát vonni, hogy ezáltal az esetleges tüzvészesség megakadályozassék.

Azok, kik az igazgatóság által elrendelt óvintézkedéseket elmulasztják, elvesztik kártérítési jogukat.

Subotica, 1922. július 3.

Jovanović s. k.
rendőrfőkapitány.

Védekezzünk a „MELEG“ ellen!!!

TELEFONÁLJON 532. TELEFONÁLJON 532.

Bárhova Palicsra is, házhoz szállítunk szódavizet, már 5 üveg rendeléssel is **gyári árban.**

JOHANNA szénsavraktár és szikvizgyár

Subotica, Segedinski rut 106.

Árverési hirdetmény.

Alulírott, kir. közjegyző által meghatalmazott, közhírré teszem, hogy Subotican II. Pinarcska utca 11. (Gázgyárral szemben) f. évi július 16-án d. e. 9 órától folytatólag — használt butorok, 1 drb. sülyeszethető Singer fele használt varrógép, toll és ágynemű, szőnyegek, fehérnemű, valamint konyhatárgyak — a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett **önkéntes** árverésen eladatnak.

Vevők tartoznak a megvett tárgyakat 48 órán belül elszállíttatni.

Suldy József
m. hivatalnok.

I-a bükkl. h. s. és gyertyán

ROMÁN TŰZIFA

prompt kapható az Veliki Kikenda állomás

SCHREINER ANTAL

fakereskedő

NÁMÓFALVA

4760

Bélaçkrvai hegyibor és pálinka nagybani eladása
FOKTER GYÖRGY SUBOTICA
ZRINJSKI TRG 2.

Több vagon bor beérkezett, melyekből Vöröset, Bikavét, S. Bert, fehérort, Ezerjót 4 dinárért (16 korona) eladok, azonkívül negy éves Rizling, Traminer, Zirlaundi stb, pálinkát pedig 40—50% saját földemből eladok a legolcsóbb napi árak mellett a t. szállások és vendéglős uraknak. Veszek használt teljesen felszerelt borszivattyút, párhokkazánf és hordókat 50—800 literig.

UJDONSÁGI UJDONSÁGI
UJ PROGRAM A
SALOME BARBAN
ELŐADÁS UTÁN SZKECSI
Először Subotican!

PÖSTYÉN
(PIŠTANY, CSEHSZLOVÁKIA)

CSUZ, KÖSZVÉNY, ISCHIAS első gyógyhelye. THERMIA legideálisabb szálló, a fürdőkkel egybeépítve. Kintűn gyorsvonatösszeköttetés, S. H. S. állambelieknek jelentékeny valutakedvezmény. — Felvilágosítások: S. Mojilovits Beograd, rue 3, Dečanska. Eredeti póstyéni „Pi.Qa.“ gyógyiszap ismét kapható házi kezelésre. Rendkívül olcsó, mert egész ku ára (20—30 kezelés) feltétlenül elegendő. 3151

KOHÁN VINCZE és FIAI

HENGERMALOM

SUBOTICA, Sencanski-put 85. — Telefon: 31.

Kereskedelmi és vámórlés a legelőnyösebb feltételek mellett. — Mindennemű gabona raktározását tetszés szerint leszámolásra vállal.

Tengeridara és árapadara minden mennyiségben napi áron kapható. 4730

ELADÓ

vas- és fűszerkereskedés

házzal együtt, igen jó bevezetett üzlet, nagy forgalommal, fővonal mentén egy bacska nagyközségben. S.ükséges tőke kb. 300.000 dinár. — Cim a kiadóh vatalban. 4731

WEITZENFELD és TSA

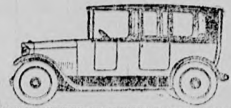
SUBOTICA TELEFON 190.

Iroda: Városi térrakota. Költőgyár: Sental-put. Alapítva 1902. 00000 Taviratcim: Ken deripar.

PONYVA

ELADÁS ÉS KÖLCSÖNZÉS

Ajánl: Lópokróccokat, tűzoltó és kerti lövmőket, ujlisztes, gabonás, gyapju, toll, komló és szalmazsákokat, madrac és roletta szöveteket juttatóból és lenből, mindenemű házivásznat. Zsineg, kötél és hevederek. 712

BENZ AUTOMOBILOK

a Zagrebački Zbor-on kiállítási hely 596. sz.

Főkepviselet SHS részére

Ch. Nusser, Beograd—München.
4271

Državni komesar
Ministarstva Prave Horgoš,

Hirdetmény.

Keresetük:

1. Perfekt magyarul írni és olvasni tudó szerb, mint tolmács a horgosi szekesvratl Kárász uradalom állami kormánybiztosához.
 2. Magyarul tudó szerb, gazdasági akadémiai végzettséggel, aki a szóbeli gazdaságot jól érti, mint felügyelő a szekesvratl horgosi Kárász uradalomba.
 3. Magyarul tudó szerb, gazdasz, mint felügyelő a szekesvratl horgosi Kárász uradalomba.
- Pályázók a szükséges okmányokkal felszerelve jelentkezzenek a horgosi Kárász uradalom kormánybiztosánál az alkalmaztatás megbeszélése s a szolgáltat megkezdése céljából. 4895

FASZENET

csomagolva és szabadon, elsőrendű fehér darabos meszot, beocsini portlandcementet nagyban és kicsinyben ajánl **Róvai Adolf Subotican,** Csirkepic (kisköz). Telefon 551. szám

Felhívás.

Felhívjuk a Subotican és Subotica város környékén lakó hadirkáltak, hadőzvegyek és hadiárvakat, hogy v.rosz za fienazet 15 számu hivaalban az egyeület megkezdete működését. Berahozásokat s mindenféle rokkant, özvegy- és hiciárva ügyet elintéz. Subotica, 1922. július hó 13-án.

Tisztelettel a vezetőség nevében

Merkovics István
elnök.

ÉPÍTŐK FIGYELMÉBE!

Ajánlom, megszükegletüket már most az özi wagonhiány beallta előtt

OLCSÓ ÁRBAN

beszereni. A régebben lefotott mesz érettebb, lidosabb. — Falazás, vakolat és mesz eléshe legjobban bevált

fával égetett MESZET

wagontételekben, valamint helyben kisebb mennyiségben is az építés színhelyére szállítok. Továbbá raktáron tartok beocini PORTLANDCEMENTET, öszetbiat forrasztásno alkalmas kiváló minőségű KOVÁCSZENET és helybeli raktárban rostált, száraz portmentes bikkafasabb PASZENET nagyban és kicsinyben

ELSŐ JUGOSZLÁVIAI MÉSZMŰVEK

FŐLERAKATA

Sipos Sándor Subotica
MÉSZTERMELŐ

Raktárak: I. Sokolska ul. 2. — Iroda: I. Sokolska ul. 6
Telefon 868. Telefon 868

PRÉSTELEP

Jugoszlávia egyik legnagyobb portermő vidékén, a szűret célravezető és vértanú közegében, na i 15 vagon must feltöltésénne, minden felszereléssel, több ezer bestöltet raktár és transzportfóval, halleset miatt, kedvező feltételek mellet **ELADÓ.** Eteleg társaság és kizárva, Közvetlen d. t. azva. Komoly érdeklődőknek „Elsőban u. biztos existencia” alatt a kiadóh.

4488

DIONIČARSKO DRUŠTVO
U ZAGREBU
PRERADOVIĆEVA 2

A nyári idényre
legjobb olajat
cséplőgépek
számára
la finomított
autó olajat

benzint

minden fokozatban,
la gép és hengerolajat
speciális olajakat
ajánl:

„Astra“ D. D.

Zagreb, Preradovićeva-
ulica 2. szám.
Telefon 23-88. szám.
Sürgöncim: Astra.
Legnagyobb rakfára
az összes nála gyártmány-
oknak a Zagreb melletti
Vrapče községben,
saját tartányaikban.

Eladó villa

Palicson. Szép helyen
fekvő 5 szobás villa, gaz-
dasági udvarral, parkkal,
konyhakerttel és szőlővel,
összesen 5 kapa telken
eladó. Cím a kiadóhiva-
talban. 4873

**Bor-, szesz, és
Ikörkerelésben
teljesen jártas**

manipuláns

azonnali belépésre
keresték.

Ajánlatokat továbbít
e lap kiadóhivatala.
4852

Sombori fűszer- és
gyarmatár nagykeres-
kedésbenben szüksé-
gem van egy

utazóra,

hosszabb gyakorlattal,
szerb, magyar és né-
met nyelvtudással.
Fizetés meg egyezés
szerint.

Cvrkušić Lázár
nagykereskedő

Kalisalpeter

kristályos, finomított
ab jugoszláv hajóál-
lomás kilogr.-ként
50 koronáért kapható
FRIEDMANN IGNÁC
SUBOTICA
Poštanska ulica.

TÁNCMULATSÁG
SERPENTINMULATSÁG
TÜZIJÁTÉK
SZOMBAT ESTE

a STRANDON

KEZDŐDIK ESTE 8 ÓRAKOR.

OMNIBUSZ ESTE 10 ÓRÁTÓL REGGELIG A KÖZÖNSÉG
RENDELKEZÉSÉRE ÁLL.
KÖZLEKEDÉS A VÁROSHÁZÁTÓL.

„TRI ŠEŠIRA“

kávéház és étterem — azelőtt „Fehér hajó” —
más üzlet átvétele miatt

AZONNAL ÁTADÓ.

Az üzlethez gyönyörű kert tartozik s minden
kényelemmel el van látva, valamint 2 szobás
üres lakás, melyet az új bérlő azonnal elfoglalhat.
Az üzlet kiváló és nagyon szépen van berendezve.
Felvilágosítások a tulajdonosnál a helyszínen.

AUTÓBUSZ

ÉS

OMNIBUSZ

járat a

palicsi strand és a város között

Egész éjjel

Közlekedik félóránként a strandról
Városi állomás a városház előtt

Minden nap

4874

Prima erdélyi és kincstári
fenyőből termelt

FICHTA DESZKA, LÉC, ÉPÜLETFA stb.

jutányos áron, prompt szállításra a

Senta Gőzfűrészt r. t.-nál Senta kapható.

Ugyanott házi- és kubikos falicskagyár. 48855

G I L E T T E

és mindenemű önborotváló késeket felelőség mellett
a legjobb rendszerű motorikus üzeme berendezett
gépen egy dinárért azonnal újá közzörülök.

DEUTSCH IZIDOR OPTIKUS SUBOTICA.

Vidéki rendelőimet kérem a késeiket ajánlott levélben beküldeni

Keresték 60 milliméter vastagsága
115 hosszú

transmissió tengely

5 csapággal és eggyel több kuplunggal
mintahány darabból áll a tengely

Schäffer Géza, Stara-Kaniza. 48851

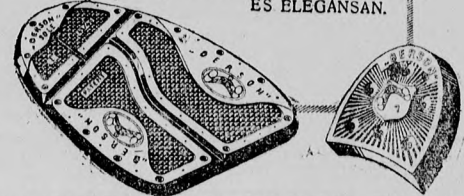
„ŠUMADIJA“

ELSŐ SZERB BIZTOSÍTÓ ÉS VISZONTBIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG, BEOGRAD
VOJVODINAI VEZÉRKÉPVISELET
NOVISAD, NJEGOŠEVA (ANDRÁSSY) UTCA 1.

Válai életbiztosításokat ép úgy, mint leánykiházasítást, leány- és vagyonbiztosítást fuu-
yer-
mek részére, továbbá tűzbiztosításokat különféle kombinációk szerint a legkedvezőbb felté-
telek mellett. Ezenkívül a kereskedelmi és iparminisztérium 3098. számú 1921. augusztus 14-én
kelt végzése alapján a „ŠUMADIJA“ folyósít az „EKVITABLE“ Newyorki biztosító társé-
ségnek Jugoszláviában esedékes járadékait. — Keres megbízható helyi ügynököket az összes
Vojvodinai helyiségekben a legmagasabb szájak mellett. Jelentkezők forduljanak közvetlenül
a vezérképviselőhöz NOVISAD, Njegoševa ulica L. szám. 4359

BERSON

GUMMISAROK
ÉS
TALP
ÉS
MEGÓVJA LÁBBELIJÉT TARTÓSAN
ÉS ELEGÁNSAN.

BERSON-KAUCSUK D. D. ZAGREB, WILSON-TRG 7

TRANSPORT D. D. SUBOTICA

átköltözött

Manojlovićeva ul. 1. szám alá

az Aleksandrova ulicai nagytrafik mellé. 4638

Utlevel vizumokat

külföldi konzulátusoknál napi küldöncjáráttal a legrövidebb idő alatt meg-
szerez, podgyászbiztosításokat elvállal és utasoknak felvilágosítással szolgál

Vojvodinai főügynökség: Novi-
sádon Rajić és Léderer, Wag-
ner palota.

Ügynökségek: Subotica Szma-
tana Lajos, Pašićeva u. 2. Tel. 131
és 75 szám.

Sombor: Gerner János, Kralja
Alexandra ulica 5.

Zombolja: Transport D. D. Tel. 55.
Vel.-Kikinda: Hirschenhauser I.
Tel. 48. 4014

Vel. Bečkerek: Ipar- és kereskedelmi bank. Tel. 210. Pančevo:
Georg Viličković. Srpska ulica 7. Senta: Engel Arnold. Tel. 26.
St. Bečej: Gombos Henrik. Vršac: Ernst Fuchs. Pašićeva trg 4.

J. HANAU
cég utazói osztálya Beograd
Čika Liubina ulica 7.
Telefon 12—82.

